

ULUSLARARASI SOSYAL ARAŞTIRMALAR DERGİSİ THE JOURNAL OF INTERNATIONAL SOCIAL RESEARCH

Cilt: 12 Sayı: 67 Yıl: 2019
www.sosyalarastirmalar.com
Issn: 1307-9581

Volume: 12 Issue: 67 Year: 2019
www.sosyalarastirmalar.com
Issn: 1307-9581

Doi Number:
<http://dx.doi.org/10.17719/jisr.2019.3779>

ÖN LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN NOMOFOBİLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLERCE İNCELENMESİ INVESTIGATION OF SOME VARIABLES OF NOMOPHOBIA'S OF ASSOCIATE DEGREE STUDENTS

Akın KARAKUYU*
Fırat ATA**

Öz

Son yıllarda akıllı telefon kullanımı yaygınlaşmış bu da telefondan uzak kalma korkusu olan nomofobiyi beraberinde getirmiştir. Bu çalışmanın amacı, akıllı telefonları en yoğun kullanan gruplardan biri olan ön lisans öğrencilerinin nomofobilerinin cinsiyet, sınıf, bölüm, ortalama ve öğrenim türü değişkenlerine göre incelemektir. Çalışmaya ön lisans eğitimi alan 346 gönüllü üniversite öğrencisi katılmıştır. Veriler, Nomofobi Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Çalışma, tarama modelinde bir çalışmadır. Verilerin analizinde bağımsız t testi, tek yönlü varyans analizi (anova) ve post hoc analizleri kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, cinsiyet değişkenine göre kadın öğrenciler lehine ve bölüm değişkenine göre yerel yönetimler ve dış ticaret bölümü öğrencileri lehine anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Cinsiyet değişkenine göre ön lisans öğrencilerinin nomofobilerinde kadın/kız öğrencilerin lehine anlamlı bir farklılık olması, kadın/kız öğrencilerin sanat ve moda gibi konuları erkeklere göre daha fazla takip etmelerinden kaynaklanabilir. Öğrencilerin nomofobi seviyelerinin artması, onların derslerindeki başarılarına olumsuz etkiler yapabilmektedir. Teknolojik ilerlemeler, derslerdeki başarı ortalamasını doğrudan ve dolaylı olarak artırabilme potansiyeline sahiptir. Dolayısıyla nomofobi ve diğer teknolojik bağımlılıklarla ilgili önlemler alınmalı ve teknoloji, bağımlılığa dönüşmeyecek şekilde kullanılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Nomofobi, İletişim, Akıllı Telefon, Ön lisans, Sosyal Medya.

Abstract

In recent years, the use of smart phones has become widespread, which has brought the fear of being away from the phone. The aim of this study is to examine according to the gender, class, department, average and teaching type of the nomophobe of associate degree students' who are one of the group use most intensive smartphones. 346 volunteer university students with associate degree education participated in the study. The data were collected by using the Nomophobia Scale. The study is a study in the screening model. Independent t test, one-way analysis of variance (anova) and post hoc analysis were used to analyze the data. According to the results of the study, significant differences were found in favor of female students according to gender variable and in favor of local management and foreign trade department students according to department variable. A significant difference in the nomophobia of associate degree students in favor of female students according to gender variable may be due to the fact that female students follow subjects such as art and fashion more than men. Increased nomophobia levels of students may have negative effects on their success in their courses. Technological advances have the potential to directly and indirectly increase the average success of courses. Therefore, measures should be taken regarding nomophobia and other technological dependencies and technology should be used in a way that does not turn into addiction.

Keywords: Nomophobia, Communication, Smart Phone, Associate Degree, Social Media.

* Öğr. Gör., Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi- Antakya Meslek Yüksekokulu, karakuyuakin@gmail.com, Orcid ID: <https://orcid.org/0000-0001-7370-5464>.

** Öğr. Gör., Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi- Antakya Meslek Yüksekokulu, firatata47@gmail.com, Orcid ID: <https://orcid.org/0000-0002-0905-0739>.

GİRİŞ

Yeni İletişim teknolojileri içerisinde değerlendirilen telefon, bilgisayar, notebook vb. araçlar, gündelik hayatın her alanında çok farklı ihtiyaç ve motivasyonları yerine getirmek adına kullanabilen araçlara dönüşmüştür. Yeni iletişim teknolojilerinin kullanıcılarına sunduğu avantajlar kadar, dezavantajlar da vardır. Bu ilişkiye verilebilecek örneklerden biri sosyal medya kullanımudur. Kullanıcılar, arkadaşlarından veya toplumsal gündemde olup bitenden haberdar olmakla birlikte bir süre sonra kendilerini sosyal medyaya aşırı seviyede kaptırmaktadır. Dolayısıyla yaşantımızın her alanında kullandığımız bir araca dönüşen bu uygulamalar, hastalık boyutuna ulaşmaktadır. Bu hastalıklardan biri de nomofobi'dir. Kullanıcıların, yeni iletişim teknolojilerini kullanım ölçülerinin artmasına bağlı olarak oluşan nomofobi, bu cihazlardan ayrı kalınca kendini gösteren psikolojik bir hastalık olarak değerlendirilmektedir.

Nomofobi üzerine temellenen bu çalışma kapsamında, belirlenen hedef kitlenin nomofobi düzeyleri ölçülmektedir. Çalışma nomofobi kavramının tanımı ve tarihsel kökeni hakkında bilgilerin olduğu bir literatür taramasıyla başlamaktadır. Çalışmanın bütünlüğünü güçlendirmesi adına literatür taramasında konu üzerine yapılan bazı çalışmaların bulgularına da yer verilmiştir. Çalışmanın ikinci bölümünde metodoloji bilgileri verilmiştir. Çalışma, bulgular ve yorumlar kısmını içeren üçüncü bölümün ardından bir değerlendirme metniyle tamamlanmıştır.

1. NOMOFOBİ KAVRAMI VE KAVRAMA YÖNELİK YAPILAN BAZI ÇALIŞMALARIN BULGULARI

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki hızlı değişim ve gelişmelerle birlikte internete bağlanabilen akıllı telefonlar, akıllı telefonlara şarj imkânı sağlayan powerbankler, notebooklar, tabletler günlük hayatımızda yerini almış ve bu cihazların aşırı kullanımı ile bu cihazlara karşı bir bağımlılık oluşmuştur. Mobil telefona bağımlılık sonucunda mobil telefondan uzak kalma korkusu anlamına gelen nomofobi terimi ortaya çıkmıştır.

Nomofobi kavramı ilk olarak, 2008 yılında İngiltere Posta İdaresi tarafından yaptırılmış bir çalışma ile ortaya çıkmıştır. Çalışmaya katılanların %53'ü mobil telefonlarını kaybettiklerinde, şarjları bittiğinde veya kapsama alanı dışında oldukları zaman kendilerini endişeli hissettiklerini, erkeklerin %58'i ile kadınların/kızların %48'i bu endişeyi yaşadıklarını ve katılımcıların %9'u mobil telefonları kapalı iken stres hissettiklerini belirtmişlerdir (Bahi ve Deluliis, 2015, 745).

Nomofobi, bireylerin telefonlarını unuttuklarında, kapsama alanı dışında kaldıklarında yada telefonun şarjının bittiği zamanlarda ortaya çıkıp, hayatın akışına odaklanmasını olumsuz etkilemektedir (Dixit vd., 2010, 339). Nomofobi, bir cep telefonu veya internet üzerinden iletişim kurma imkânı olmadığı zaman yaşanan modern çağın korkusudur (Yıldırım ve Correia, 2015, 131). Bir başka tanımda ise nomofobi, mobil telefon ile iletişim kuramama ve mobil telefonundan ayrı kalma veya internete bağlanama durumlarında yaşanan korku şeklinde tanımlanmaktadır (King, Valença ve Nardi, 2010).

Mobil telefonlar sayesinde internete bağlanılabilmekte, elektronik postalar kontrol edebilmekte, çevrimiçi müzik dinlenip, film izlenebilmekte, birçok sosyal paylaşım ağlarına bağlanabilmekte, arama motorlarında sörf yapılabilmekte, her türlü bilgi ve haber sitesine ulaşılabilen, oyun oynanabilmekte, fotoğraf çekilebilmekte, faturalar ödenebilmekte, online haldeyken alışveriş yapılabilmekte ve hatta yemek siparişi verilebilmekte ve daha pek çok kolaylıktan yararlanılabilmektedir (Hoşgör vd., 2017: 576). Akıllı telefonlar ile kullanıcılar çoğunlukla internete erişim, sosyal medyaya bağlanma ve video izleme gibi özellikleri sebebiyle kullanılmaktadırlar (Mutchler, 2011). Bireyleri cep telefonu kullanma konusunda motive eden bazı faktörler vardır. Bunlar; sosyal ilişki kurma, aşk yaşama, arkadaş bulma, gönderilen iletilerin hediye olarak algılanması ve dedikodu ihtiyacını gidermedir (Sevi vd., 2014: 16). International Data Corporation (IDC) analiz şirketinin akıllı telefon pazarına yönelik yayınladığı tahmini raporda, akıllı telefon pazarının 2016 da 1,48 milyar olduğu ve 2020 de ise mobil telefon pazar payının 1,84 milyara erişeceği beklenmektedir (IDC, 2016). Ülkemizde de özellikle gençler arasında akıllı telefon kullanma oranı hızla artmaktadır. 16-24 yaş grubunda mobil telefon kullanma oranı % 98,7 dir (TUİK 2018).

Teknolojik cihazlar ve mobil telefonlar günlük hayatımıza birçok yenilik getirmekle birlikte aşırı kullanımı durumunda fiziksel ve psikolojik bazı sorunlara neden olabilmektedir. Bu cihazlarda sık sık ekrana bakma nedeniyle baş ağrısı, göz problemi ve uyku sorunları (Kwon vd., 2013; Soni vd., 2017), boyun ağrısı (Haug vd., 2015), kullanım sonucu parmaklara zarar (Ming, Pietikainen ve Hanninen, 2006) gibi sağlık sorunlarına neden olabilmektedir. Özellikle gençlerin mobil telefonlardan sosyal medya takibi ve mesajlaşma sebebiyle yüz yüze görüşmenin azalarak asosyalleşmeye neden olmaktadır (Kwon vd., 2013;

Choi vd., 2012), cep telefonunu sık sık kontrol sebebiyle odaklanma sorunu yaşaması (Al-Khlaiwi ve Meo, 2004), odaklanma problemine bağlı olarak evde, işyerinde ve trafikte kazalara sebep olabilmektedir (Nasar vd., 2008), akıllı telefon takıntısının, beynin algılama kapasitesini önemli ölçüde negatif açıdan etkilemektedir (Sarwar ve Soomro 2013); ayrıca telefonu sürekli kontrol etme isteği bağımlı bir telefon kullanımına (Chiu, 2014, 49-57), takıntılı bir kullanıma ve endişeye (Matusik & Mickel, 2011) ve depresyona (Augner ve Hacker, 2012) neden olabilmektedir.

Erdem ve arkadaşları (2017) yaptıkları çalışmada öğrencilerin Nomofobi seviyelerinin akademik başarılarını negatif yönde etkilediğini ayrıca Nomofobi ölçeğinin alt boyutları ile akademik başarıları arasında negatif yönlü anlamlı ilişki olduğunu tespit etmişlerdir. Yıldırım, Sumuer, Adnan ve Yıldırım (2015) Türkiye’de 537 üniversite öğrencisi üzerinden yaptıkları çalışmada üniversite öğrencilerinin nomofobi yaygınlığını ölçmüşler ve sonuç olarak, genç yetişkinlerin %42,6’sı nomofobik olduğu ve korkularının iletişimden kopma ve bilgiye erişim eksikliği olarak bildirilmişlerdir. Ayrıca kadınların/kızların erkeklere kıyasla daha fazla nomofobik davranışlar geliştirdikleri sonucuna ulaşılrken yaş ve telefon kullanma süresinin nomofobi üzerinde anlamlı ilişkisi olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Matoza-Báez ve Carballo-Ramírez (2016) tarafından 234 tıp fakültesi öğrencisi ile yapılan çalışmada, öğrencilerin nomofobi düzeyleri arttıkça akademik performanslarının azaldığı tespit edilmiştir. Thomas (2016) 243 öğrenci üzerinde yaptığı çalışmada telefon bağımlılığı ile akademik stres arasında orta düzeyde anlamlı bir ilişki bulmuştur. Figueroa vd. (2015) ise çalışmasında okul başarısı ile nomofobi arasında anlamlı bir ilişki olmadığını tespit etmiştir. Burucuoğlu (2017) 228 ön lisans öğrencisi ile yaptığı çalışmada ön lisans öğrencilerinin nomofobi düzeylerini ortalamanın üzerinde bulmuş ve cinsiyet değişkenine göre ise kadın katılımcıların nomofobi ortalamalarını erkek katılımcılardan daha yüksek olarak bulmuştur. Minaz ve Çetinkaya Bozkurt (2017) yılında bir yüksekokul ve iki meslek yüksekokulunda 385 öğrenci ile yaptıkları çalışmada cinsiyet, eğitim ve yaş gibi değişkenlerin öğrencilerin Nomofobi düzeyleri arasında ilişki bulunamamış, katılımcıların mobil telefonu en çok sosyal ağlara erişim nedeniyle kullandığı, günlük ortalama kullanımının 4 saat ve üzeri olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Erdem, Kalkın, Türen ve Deniz (2016) yaptıkları çalışmada üniversite öğrencilerinin nomofobi seviyeleri ile akademik başarıları arasında negatif yönlü bir ilişki bulmuşlardır. Altundağ ve Bulut (2017) sınıf öğretmenleri adayları ile yaptıkları çalışmalarında kız öğrencilerin erkek öğrencilere, akıllı telefonlarını bilinçli kullanmayanların bilinçli kullananlara, bilinçli kullanım bazında eğitime ihtiyacı olduğunu ifade edenlerin eğitime ihtiyaç duymadığını ifade edenlere nazaran daha çok sorunlu mobil telefon kullanım düzeyine sahip olduklarını bulmuşlardır. Çalışmada ayrıca günlük olarak sosyal medya, internet ve mobil telefon kullanım süreleri arttıkça sorunlu mobil telefon kullanım düzeyinin de arttığı tespit edilmiştir.

Nomofobi kavramı üzerine yapılan çalışmaların Türkiye’de de son zamanlarda bir artış göstermiş olduğu ve bu çalışmaların daha çok lisans öğrencileri üzerinde yapıldığı görülmektedir. İnterneti ve mobil telefonları en yaygın kullanan 16-24 yaş grubunda olan ön lisans öğrencileri üzerine birkaç çalışma dışında herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu açıdan, ön lisans öğrencilerinin nomofobi seviyelerini, “cinsiyet, sınıf, bölüm, akademik ortalama ve öğrenim türü” gibi değişkenlere göre incelenen bu çalışmanın literatürdeki boşluğu gidermeye yönelik katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

2. YÖNTEM

Çalışmada nicel araştırma türlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, bir konu veya olayla ilgili olarak katılımcıların görüş, ilgi, fikir, beceri, yetenek ve tutum gibi özelliklerinin diğer araştırmalara göre daha büyük örneklemeler üzerinde yapıldığı çalışmalardır (Büyüköztürk vd., 2001: 231).

2.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada ön lisans öğrencilerinin nomofobilerini cinsiyet, sınıf, bölüm, ortalama ve öğrenim türü değişkenlerine göre incelemek amaçlanmıştır.

2.2. Araştırmanın Önemi

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin gelişmesiyle birlikte akıllı telefonların kullanımı son derece yaygın hale gelmiş olup adeta bir bağımlılık halini almıştır. Akıllı telefonları en yaygın kullanan gruplardan biri de ön lisans öğrencileridir. Literatürde ön lisans öğrencilerinin nomofobi durumları ile ilgili az sayıdaki çalışma dışında başka bir çalışmaya rastlanmamış olması bakımından bu çalışma önemlidir.

2.3. Çalışma Grubu

Araştırma meslek yüksekokulunda eğitim alan ve çalışmaya gönüllü olarak katılan 346 öğrenci ile yürütülmüştür.

2.4. Verilerin Toplanması

Araştırmada orijinali Yıldırım ve Correia (2015) geliştirilen ve Yıldırım, Sumuer, Adnan ve Yıldırım (2015) tarafından Türkçeye uyarlanmış Nomofobi ölçeği kullanılmıştır. Orijinal ölçeğin güvenilirlik katsayısı 0,945 ve Türkçeye uyarlamasının güvenilirlik katsayısı ise 0,92 olarak hesaplanmıştır. Ölçek 20 madde, 4 alt boyut ve 7'li likert den oluşmaktadır. Bu çalışmada nomofobi ölçeği İngilizce katılım seviyesi ifadelerinin Türkçe karşılıklarının tam olarak katılımcılar tarafından anlaşılabilirliği nedeniyle orijinalinden farklı biçimde 7 li yerine 5 li likert olarak kullanılmıştır. Dawes (2008)' e göre ölçekte bu tarz değişiklik istatistiksel herhangi bir farklılığa neden olmaz.

2.5. Verilerin Analizi

Verilerin analizinde dağılım normal olduğundan bağımsız t testi ve anova yapılmıştır. Ayrıca bölüm değişkeninde anlamlı farklılığın hangi bölümün lehine olduğunu anlamak için post-hoc analizi yapılmıştır.

3. BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölüm içerisinde, çalışmanın uygulama kısmında elde edilen bulgulara ve bu bulgulara ait farklı değerlendirmelere yer verilmiştir. Konuyla doğrudan ilgisi olan 6 tablo farklı açılardan ele alınmıştır.

3.1. Sınıf Değişkenine Göre NMFÖ Puanları

Tablo 1: Sınıf Değişkenine Göre NMFÖ Puanları

Değişken	N	X	ss	t	df	P
1.Sınıf	199	57,90	17,14	-1,683	344	0,093
2.Sınıf	147	60,93	15,70			

NMFÖ: Nomofobi Ölçeği N:346 P>0,05

Tablo 1'de 1. sınıf öğrencilerinin Nomofobi Ölçeğinden aldıkları puanların ort. 57,90 st.sap. değeri 17,14, 2. Sınıf öğrencilerinin Nomofobi Ölçeğinden aldıkları puanların ort. 60,93 ve st.sap. değeri 15,70 dir. Bağımsız t-testi analizine göre 1.ve 2. Sınıf öğrencilerinin Nomofobi ölçeğinden aldıkları puanlar arasında anlamlı fark olmadığını göstermektedir (t(344): -1,683, p > 0,05).

3.2. Cinsiyet Değişkenine Göre NMFÖ Puanları

Tablo 2: Cinsiyet Değişkenine Göre NMFÖ Puanları

Değişken	N	X	ss	t	df	P
Erkek	198	56,71	16,07	-3,259	344	0,001*
Kadın/Kız	148	62,51	16,74			

NMFÖ: Nomofobi Ölçeği N:346, p<0,05

Tablo 2’de Erkek öğrencilerin Nomofobi Ölçeğinden aldıkları puanların ort. 56,71 ve st.sap. değeri 16,07 iken, kadın/kız öğrencilerinin Nomofobi Ölçeğinden aldıkları puanların ort. 62,51 ve st.sap. değeri 16,74 dır. Bağımsız t-testi analizine göre Erkek ve kadın/kız öğrencilerin Nomofobi Ölçeğinden aldıkları puanlar arasında kadın/kız öğrenciler lehine bir fark olduğu tespit edilmiştir ($t(344): -3,259, p < 0,05$).

3.3. Öğrenim Türü Değişkenine Göre NMFÖ Puanları

Tablo 3: Öğrenim Türü Değişkenine Göre NMFÖ Puanları

Değişken	N	X	SS	t	Df	P
I.Öğretim	220	58,49	16,02	-1,039	344	0,300
II.Öğretim	126	60,42	17,54			

NMFÖ: Nomofobi Ölçeği N:346, $p > 0,05$

Tablo 3’te I. Öğretim öğrencilerin Nomofobi Ölçeği puanların ort. 58,49 ve st.sap. değeri 16,02 iken, kadın/kız öğrencilerinin Nomofobi Ölçeğinden aldıkları puanların ort. 60,42 ve st.sap. değeri 17,54 dır. Bağımsız t-testi analizine göre I. Öğretim ve II. Öğretim öğrencilerin Nomofobi Ölçeği puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($t(344): -1,039, p > 0,05$).

3.4. Akademik Ortalama Değişkenine Göre NMFÖ ANOVA Sonuçları

Tablo 4: Akademik Ortalama Değişkenine Göre NMFÖ ANOVA Sonuçları

Değişken	df	Ortalamalar Karesi	F	P
Gruplar arası	3	176,458	0,639	0,590
Grup içi	342	276,167		
Toplam	345			

NMFÖ: Nomofobi Ölçeği N:346, $p > 0,05$

Tablo 4’te görüldüğü gibi ön lisans öğrencilerinin nomofobi ölçeği puanların ort. arasında istatistiksel fark bulunamamıştır ($F(3, 342): 0,639, p > 0,05$).

3.5. Bölüm Değişkenine Göre NMFÖ ANOVA Sonuçları

Tablo 5: Bölüm Değişkenine Göre NMFÖ ANOVA Sonuçları

Değişken	df	Ortalamalar Karesi	F	P
Gruplar arası	4	703,181	2,602	0,036*
Grup içi	341	270,281		
Toplam	345			

NMFÖ: Nomofobi Ölçeği N:346, $p < 0,05$

Tablo 5 de görüldüğü gibi ön lisans öğrencilerinin nomofobi ölçeği puanların ort. arasında fark bulunmuştur ($F(4, 341) = 2,602, p < 0,05$). Farklılığın kimin lehine olduğunu tespit etmek için post-hoc. analizi sonuçları Tablo 6’da sunulmuştur.

3.6. Bölüm Değişkenine Göre Post-Hoc Analizi Sonuçları

Tablo 6: Bölüm Değişkenine Göre Post-Hoc Analizi Sonuçları

(I)	(J)	Ort.farkı (I-J)	St. hata	p
Özel Güv.	Yerel Yön.	-6,633	3,001	0,028*
	Basın Yayın	-4,961	2,642	0,061
	Dış Ticaret	-7,893	3,040	0,010*
	Lojistik	-1,150	3,001	0,702
Yerel Yönetimler	Basın Yayın	1,671	2,642	0,527
	Dış Ticaret	-1,260	3,040	0,679
	Lojistik	5,483	3,001	0,069
Basın Yayın	Dış Ticaret	-2,932	2,687	0,276
	Lojistik	3,811	2,642	0,150
Dış Ticaret	Lojistik	6,743	3,040	0,027*

Tablo 6'da görüldüğü gibi nomofobi ölçeğinden alınan puanlar karşılaştırıldığında özel güvenlik bölümü ile yerel yönetimler ve dış ticaret bölümü öğrencilerinin ölçekten aldıkları puanların ortalamaları arasında yerel yönetimler ile dış ticaret bölümü öğrencileri lehine anlamlı bir farklılık vardır. Ayrıca Dış Ticaret ve Lojistik bölümü öğrencilerinin nomofobi ölçeğinden aldıkları puanların ortalamaları arasında Dış Ticaret bölümü öğrencileri lehine anlamlı bir farklılık vardır.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Mobil internet ve akıllı telefon gibi iletişim teknolojilerindeki gelişmeler özellikle gençler arasında daha çok rağbet görüp yaygınlaşmakta bu durum ise beraberinde bazı sorunları da getirmektedir. Mobil telefonların aşırı kullanımı bağımlılık yaratmakta ve bu cihazlardan uzak kalındığında ise endişe, huzursuzluk, gerginlik ve korku gibi bir takım sorunlar baş gösterebilmektedir.

Bu çalışmamızda mobil iletişim teknolojilerini en yaygın kullanan gruplardan biri olan ön lisans öğrencilerinin nomofobilerinin cinsiyet, sınıf, bölüm, ortalama ve öğrenim türü gibi bazı değişkenlere göre incelemeye çalışılmıştır.

Cinsiyet değişkenine göre ön lisans öğrencilerinin nomofobilerinde kadın/kız öğrencilerin lehine anlamlı bir farklılık vardır. Bu durum kadın/kız öğrencilerin daha fazla telefonla vakit geçirmelerinden sanat ve moda dünyasındaki gelişmeleri yakından takip edip kaçırmamak istemelerinden kaynaklı olabilir. Literatürde yapılan bir çok çalışma araştırmamızdaki sonucu destekler niteliktedir (Lee vd., 2014; Tavolacci vd., 2015; Yıldırım vd., 2016; Gezgin vd., 2017; Hoşgör, Tandoğan ve Gündüz Hoşgör, 2017; Hakkari, 2018). Literatürde Adnan ve Gezgin (2016) yaptıkları çalışmada cinsiyet değişkenine göre herhangi bir anlamlı farklılık bulamazken erkeklerin lehine anlamlı farklılıklarda mevcuttur (Kwon vd., 2013; Öztunç, 2013; Mok vd., 2014; Karaca, 2017).

Sınıf bazında öğrencilerin nomofobi düzeyleri incelendiğinde birinci ve ikinci sınıflar arasında herhangi bir farklılık bulunamamıştır. Bu durum birinci ve ikinci sınıf öğrencilerinin yaş farkının fazla olmamasından kaynaklı olabilir. Kwon vd. (2013) ise yaşları daha küçük olan öğrencilerin mobil telefon kullanmaya daha meyilli olduğunu tespit etmişlerdir. Öğrencilerin birinci öğretim veya ikinci öğretim olma durumuna göre ise nomofobilerinde anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Ön lisans öğrencilerin akademik ortalamalarına göre nomofobilerinde anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Erdem vd. (2016) yaptıkları çalışmada öğrencilerin nomofobileri ile akademik başarıları arasında negatif yönlü bir ilişki bulmuşlardır. Hoşgör, Tandoğan ve Gündüz Hoşgör (2017) lise öğrencilerinin nomofobileri ile akademik başarıları arasında Nomofobi ölçeğinin alt boyutu olan çevrimiçi olamama boyutunda ilişki bulmuşlar diğer alt boyutlar için herhangi bir farklılık bulamamışlardır.

Katılımcıların öğrenim gördüğü bölüm olarak ise yerel yönetimler ve dış ticaret bölümleri lehine anlamlı bir farklılık vardır. Hakkari (2018) ön lisans öğrencilerinin öğrenim gördükleri bölüm ile nomofobileri arasında çevrimiçi olamama boyutunda internet ve ağ teknolojisi bölümü ile muhasebe ve vergi uygulamaları bölümü lehine, Cihazdan Yoksunluk alt boyutunda muhasebe ve vergi uygulamaları bölümü lehine farklılık tespit etmiştir.

KAYNAKÇA

Adnan, Müge ve Gezgin, D. Mertkan (2016). Modern Çağın Yeni Fobisi: Üniversite Öğrencileri Arasında Nomofobi Prevalansı. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, S. 49 (1), s. 141-158.

- Al-Khlaiwi, Thamir ve Meo, Sultan Ather (2004). Association of Mobile Phone Radiation with Fatigue, Headache, Dizziness, Tension and Sleep Disturbance in Saudi Population. *Saudi Medical Journal*, S. 25, s. 732-736.
- Altundağ, Yunus ve Bulut, Sefa (2017). Aday Sınıf Öğretmenlerinde Problemlili Akıllı Telefon Kullanımının İncelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, S. 174, s. 1670-1682.
- Augner, Christoph ve Hacker, W. Gerhard (2012). Associations Between Problematic Mobile Phone Use And Psychological Parameters in Young Adults. *International Journal of Public Health*, S. 57 (2), s. 437-441.
- Bahi, R.R. ve Deluili, D. (2015). *Nomophobia*. (Ed.) Yan, Zheng, Encyclopedia of Mobile Phone Behavior, IGI Global, Hershey, PA.
- Burucuoğlu, Murat (2017). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Nomofobi Düzeyleri Üzerinde Bir Araştırma. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S. 7(2), 482-489.
- Büyükoztürk, Şener, Kılıç Çakmak, Ebru, Akgün, Ö. Erkan, Karadeniz, Şirin ve Demirel, Funda (2011). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem A Yayınları.
- Chiu, Shao-I (2014). The Relationship Between Life Stress and Smartphone Addiction on Taiwanese University Student: A Mediation Model of Learning Self-Efficacy and Social Self-Efficacy. *Computers in Human Behavior*, S. 34, s. 49-57.
- Choi, Hyun. Seok., Lee, Hyun Kyung ve Ha, Jeong Cheol (2012). The Influence of Smartphone Addiction on Mental Health, Campus Life and Personal Relations-Focusing on K University Students. *Journal of the Korean Data and Information Science Society*, S. 23, s. 1005-1015.
- Dawes, G. John (2008). Do Data Characteristics Change According to The Number of Scale Points Used? An Experiment Using 5 Point, 7 Point And 10 Point Scales. *International Journal of Market Research*, S. 51(1), s. 61-77.
- Dixit, Sanjay, Shukla, Harish, Bhagwat, A. K., Bindal, Arpita, Goyal, Abhilasha, Zaidi, K. Alia ve Shrivastava, Akansha (2010). A Study to Evaluate Mobile Phone Dependence Among Students of a Medical College and Associated Hospital of Central India. *Indian Journal of Community Medicine*, S. 35 (2), s. 339-341.
- Erdem, Haluk, Kalkın, Gökdeniz, Türen, Ufuk ve Deniz, Mehmet (2016). Üniversite Öğrencilerinde Mobil Telefon Yoksunluğu Korkusunun (Nomofobi) Akademik Başarıya Etkisi. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, S. 21(3), s. 923-936.
- Erdem, Haluk, Türen, Ufuk ve Kalkın, Gökdeniz (2017). Mobil Telefon Yoksunluğu Korkusu (Nomofobi) Yayılımı: Türkiye'den Üniversite Öğrencileri ve Kamu Çalışanları Örnekleme. *Bilişim Teknolojileri Dergisi*, S. 10, s. 1-12.
- Hakkâri, Fidan (2018). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Nomofobi Düzeylerinin Belirlenmesi: Kırıkhan MYO Örneği. *Atlas International Referred Journal On Social Sciences*, S. 4(10), s. 786-797.
- Haug, Severin, Castro, P. Raquel, Kwon, Min, Filler, Andreas, Kowatsch, Tobias ve Schaub, P. Micheal (2015). Smartphone Use and Smartphone Addiction Among Young People in Switzerland. *Journal of Behavioral Addictions*, S. 4(4), s. 299-307.
- Hoşgör, Haydar, Tandoğan, Özden ve Hoşgör G. Derya (2017). Nomofobinin Günlük Akıllı Telefon Kullanım Süresi ve Okul Başarısı Üzerindeki Etkisi: Sağlık Personeli Adayları Örneği. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, S. 5(46), s.573-595.
- Karaca, Feride (2017). Üniversite Öğrencilerinin İnternet Bağımlılığı İle Akıllı Telefon Kullanma Alışkanlıkları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, S. 44, s. 581-597.
- King, A. L. Spear, Valença, A. Martins ve Nardi, A. Egidio (2010). Nomophobia: The Mobile Phone in Panic Disorder with Agoraphobia: Reducing Phobias or Worsening of Dependence?. *Cognitive and Behavioral Neurology*, S. 23(1), s. 52-54.
- Kwon, Min., Joon-Yeop Lee., Wang-Youn Won., Jae-Woo Park, Jung-Ah Min, Changtae Hahn., Xinyu G., Ji-Hye Choi. ve Dai-Jin Kim (2013). Development and Validation of a Smartphone Addiction Scale (SAS). *Plos One*, S. 8(2), s. 56-93.
- Lee, Yu-Kang, Chang, Chun-Tuan ve Cheng, Zhao- Hong (2014). The dark side of smartphone usage: psychological traits, compulsive behavior and technostress. *Computers in Human Behavior*, S. 31, 373-383
- Matoza-Báez, M. Cezar ve Carballo-Ramírez, S. Maria (2016). Nomophobia Levels on Medical Students from Paraguay. *Ciencia e Investigación Médico Estudiantil Latinoamericana*, S. 21(1), s. 28-30.
- Matusik, F. Sharon ve Mickel, E. Amy (2011). Embracing or Embattled by Converged Mobile Devices? Users' Experiences with a Contemporary Connectivity Technology. *Human Relations*, S. 64(8), s. 1001-1030.
- Minaz, Ali ve Çetinkaya Bozkurt, Özlem (2017). Üniversite Öğrencilerinin Akıllı Telefon Bağımlılık Düzeylerinin Ve Kullanım Amaçlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S. 9 (21), s. 268-286.
- Ming, Zhiyong., Pietikainen, Seppo ve Hänninen, Osmo (2006). Excessive Texting in Pathophysiology of First Carpometacarpal Joint Arthritis. *Pathophysiology*, S. 13(4), s. 269-270.
- Mutchler, S. Leigh, Jung P. Shim ve Ormond, K. Dustin (2011). Exploratory Study on Users Behavior: Smartphone Usage. *Proceeding of the Seventeenth Americas Conference on Information Systems, Detroit*, S. 4(7), s. 1-9.
- Nasar, Jack, Hecht, Peter. ve Wener, Richard (2008). Mobile Telephones, Distracted Attention, and Pedestrian Safety. *Accident Analysis Prevention*, S. 40, s.69-75.
- Öztunç, Mustafa (2013). Analysis of Problematic Mobile Phone Use, Feelings of Shyness and Loneliness in Accordance with Several Variables. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, S. 106, s. 456-466.
- Sarwar, Muhammed ve Soomro, R. Tariq (2013). Impact of Smartphone's on Society. *European Journal of Scientific Research*, S. 98(2), s. 216-226.
- Sevi, M. Oya, Odabaşoğlu, Gürkan, Genç, Yasin, Soykal, İlkey ve Öztürk, Özgür (2014). Cep Telefonu Envanteri: Standardizasyonu ve Kişilik Özellikleriyle İlişkinin İncelenmesi. *Bağımlılık Dergisi*, S. 15(1), s. 15-22.
- Soni, Ruchi, Upadhyay, Ritesh ve Jain, Mahendra (2017). Prevalence of Smart Phone Addiction, Sleep Quality And Associated Behaviour Problems in Adolescents. *International Journal of Research in Medical Sciences*, S. 5, s. 515-519.
- Tavolacci, P. Marie, Meyrignac, G., Richard, L., Dechelotte, Pierre ve Ladner, Joel (2015). Problematic Use of Mobile Phone and Nomophobia among French College Students. *The European Journal of Public Health*, S. 25, s. 206.
- Thomas, Darrin (2016). Cellphone Addiction and Academic Stress Among University Students in Thailand. *International Forum*, S. 19(2), s.80-96.
- TUIK (2018) http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1028 (Erişim Tarihi:08.12.2018)
- Yıldırım, Çağlar, Sumuer, Evren, Adnan, Müge ve Yıldırım, Soner (2015). A Growing Fear: Prevalence of Nomophobia Among Turkish College Students. *Information Development*, s. 1-15.
- Yıldırım, Çağlar, ve Correia Ana-Paula (2015). Exploring The Dimensions of Nomophobia: Development and Validation of A Self-Reported Questionnaire. *Computers in Human Behavior*, S. 49, s. 130-137.